

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИИ ТОҶИКИСТОН
БАХШИ ТАҶРИБАОМУЗӢ ВА РУШДИ КАСБИЯТИ РАӢСАТИ ТАЪЛИМ

ДАСТУРИ МЕТОДӢ

доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли, пешаздипломӣ
(барои донишҷӯёни ихтисосҳои 1-25010300-иқтисоди ҷаҳон, 1-26020202-
менечменти байналмилалӣ ва 1-26020210-менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ).

ББК 65.9 (2) 301
М-65
С-50
УДК: 37.091.214.(073)

Бо қарори Шӯрои илмӣ - методии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон протоколи № 7/4.11 аз 23 феввали соли 2022 ба чоп тавсия карда шудааст.

Муқарризон: Сардори раёсати таълими Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Қаландаров А.Ш.,
Декани факултети муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Муқимов Қ.М.

Давлатшоева З.М., Файзуллоева С.Ч., Сулаймонзода Ш. Ф. Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли ва пешаздипломӣ//Дар зери таҳрири умумии дотсент Давлатшоева З.М. - Душанбе: ДДМИТ, 2022. - 23 саҳ.

Таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли ва пешаздипломӣ чузби асосии раванди таълим чихати тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи иқтисодӣ ба ҳисоб меравад. Дар раванди таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ малакаи назариявии андухтаи худро ба низом дароварда, роҳҳои дар амал татбиқ намудани онҳоро мустаҳкам месозад ва қобилиятнокии хешро дар самти қабули қарорҳо дар соҳаи иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истеҳсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ-қарзии байналхалқӣ сайқал медиҳад.

Дастури методӣ мақсаду вазифаҳо, масъалаҳо, тарзи ташкил, роҳбарӣ ва гузаштани таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли ва пешаздипломиро дар бар гирифта, тарзи навиштан ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ва рисолаҳои хатмиро муайян мекунад.

Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли ва пешаздипломӣ барои донишҷӯёни ихтисосҳои 1-25010300-иқтисоди ҷаҳон, 1-26020202-менечменти байналмилалӣ ва 1-26020210-менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ пешниҳод карда мешавад.

Мундариҷа

Сарсухан.....	4
1.Мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ	5
2. Ташкил ва роҳбарии таҷрибаомӯзӣ	6
3. Хуҷҷатҳои ҳисоботи оид ба таҷрибаомӯзӣ	10
4. Барномаи таҷрибаомӯзӣ	10
4.1. Нақшаи тақвими мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш	10
4.2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ	11
5. Барасмиятдарорӣ ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ	15
Замимаҳо	19

Пешгуфтор

Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ ва пешаздипломӣ (минбаъд-дастури методӣ) қисми таркибии раванди таълимӣ - тарбиявӣ буда, яке аз дастурҳои муҳимтарин дар раванди тайёр намудани мутахассисони баландихтисоси соҳаи иқтисодиёти ҷаҳон, менечменти байналмилалӣ ва менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ маҳсуб меёбад.

Дастури методӣ дар асоси талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», Низомномаи намунавӣ дар бораи таҷрибаомӯзии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ таҳия гардида, тартиби ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ), истехсолӣ ва пешаздипломиро ба танзим мебарорад.

Инчунин, асоси иқтисодӣ барои ташкил ва баргузори таҷрибаомӯзии донишҷӯёни ихтисосҳои 1-25010300-иқтисоди ҷаҳон, 1-26020202-менечменти байналмилалӣ ва 1-26020210-менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ, ки бо фармоиши ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон тасдиқ мегардад, маҳсуб меёбад.

Таҷрибаомӯзии донишҷӯён мутобиқи нақшаи таълимии амалкунанда, барномаи таҷрибаомӯзӣ ва супоришҳои инфиродӣ ташкил карда мешавад.

Дастури методӣ бо назардошти талаботе таҳия карда шудааст, ки нисбат ба омодагии мутахассисони ихтисосҳои дар боло зикргардида пешниҳод мегарданд ва аз ҷиҳати зерин иборат аст:

- мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;
- тартиби гузаштани таҷрибаомӯзӣ;
- роҳбарии таҷрибаомӯзӣ;
- мундариҷа ва муҳлатҳои иҷрои супоришҳои инфиродӣ;
- талабот нисбат ба ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, тартиби таҳия ва муҳлати дифоъ намудани он.

Дастури методӣ барои донишҷӯёни курсҳои 2-юм, 3-юм ва 4-уми ихтисосҳои ихтисосҳои 1-25010300-иқтисоди ҷаҳон, 1-26020202-менечменти байналмилалӣ ва 1-26020210-менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ таҳсили рӯзона ва фосилавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардидааст ва аз ҷиҳати комиссияи таълимию методи Шӯрои илмӣ – методи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон баррасӣ ва тасдиқ карда шудааст.

Таҷрибаомӯзӣ дар давраи таҳсил бо мақсади амиқтар омӯختани фанҳои ҷудоғонаи махсус ва таҳассусӣ дар воҳидҳои сохтории иқтисодиёти ҷаҳон ва дигар соҳаҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) (минбаъд – объекти таҷрибаомӯзӣ) оид ба самтҳои иқтисоди ҷаҳон ва тиҷорати байналмилалӣ ташкил карда мешавад.

Таҷрибаомӯзӣ ҷузъи ҳатмии нақшаи таълимӣ буда, муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҷиҳати ташкили он масъул мебошанд. Таҷрибаомӯзӣ чунин бояд ташкил карда шавад, ки донишҷӯ имконияти истифодаи малакаи гирифтаашро ҳангоми навиштани рисолаи хатм дошта бошад. Агар донишҷӯ таҳсилро дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ бо қор дар яке аз соҳаҳои хоҷагии халқ якҷоя пеш барад, пас муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ҳуқуқ дорад гузаштани таҷрибаро дар ҷои қори донишҷӯ иҷозат диҳад, ба шарте ки ҳислати қори аз тарафи донишҷӯ иҷрокардашаванда ба соҳаи таҳассусе, ки аз рӯи он вай дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ таҳсил мекунад, мувофиқ бошад.

Гузаштани таҷрибаомӯзӣ барои донишҷӯён бояд мувофиқи нақшаи таълимӣ ва барномаи таҷрибаомӯзии аз тарафи донишгоҳ тасдиқкардашуда сурат гирад ва бо пешниҳод намудани ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзию ҳимояи он анҷом пазирад.

Мутобиқи Низомномаи намунавӣ дар бораи таҷрибаомӯзии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори мушовараи Вазорати маориф ва илм аз 28.08.2014 таҳти №18/10 тасдиқ шудааст, дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таҷрибаомӯзӣ дар шаклҳои асосии ба тариқи зайл муқарраркардашуда ташкил ва гузаронида мешаванд:

- таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ);
- таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ;
- таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ.

Таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ) корҳои таълимиро дар бар гирифтааст, ки ҳангоми ташкил ва гузаронидани онҳо донишҷӯён маълумоти аввалинро дар бораи хусусиятҳои фаъолияти касбии самт (ихтисос)-и интихобкардаи худ ба даст меоранд. Ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар курси 2-юм аз 29 июни соли 2022 то 12 июли соли 2022 гузаронида мешавад.

Вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ) дар муайян намудани асосҳои фаъолияти касби оянда ва баланд бардоштани маҳорат ва малакаи аввалини таҳассуси донишҷӯ ифода мегардад. Он аз намудҳои таҷрибаомӯзии экскурсионӣ, шиносӣ, таҳлилӣ иборат буда, аз рӯи стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ муайян карда шуда, дар воҳидҳои сохтори вазорату идораҳои дахлдор, дар назди кафедраҳои таҳассусӣ гузаронида мешавад.

Манбаи ташаккул додани малакаҳои касбӣ ҳангоми гузаронидани таҷрибаомӯзии таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ метавонад аз бар намудани барномаҳои гуногун ва иҷрои шаклҳои гуногуни корҳои амалӣ, аз қабилҳои системаи тренингӣ, бозиҳои расмӣ касбӣ, озмоишӣ ва барномаҳои компютерӣ («Делта», «1С Мухосибот», «Вест 4», «Омор» ва «Ҳукумати электронӣ») ба шумор равад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ аз рӯи самт (ихтисос) бо мақсади мустаҳкам намудани донишҳои назариявии донишҷӯён, аз рӯи фанҳои умумикасбӣ ва таҳассусӣ, ҷамъовариҳои маводи таълимӣ барои навиштани корҳои курсӣ гузаронида мешавад. Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ дар вазорату сохторҳои дахлдор ё муассисаи таълимӣ ва озмоишгоҳҳои соҳавӣ гузаронида мешавад. Ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар курси 3-юм аз 19 июни соли 2022 то 12 июли соли 2022 гузаронида мешавад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ метавонад дар назди кафедраҳои таҳассусӣ ва ё муассисаҳои ба он марбут гузаронида шаванд. Гурӯҳи таълимӣ ба зергурӯҳҳо ҷудо карда шуда, мақсади он муайян карда мешавад. Бо қарори Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ гузаронидани ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар муддати ҳафтаҳои таълими назариявӣ иҷозат дода мешавад. Дар чунин мавридҳо муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзӣ барои нигоҳ доштани давомнокии он мувофиқи нақшаҳои таълимӣ муайян карда мешавад.

Таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ дар курси 4-ум гузаронида мешавад. Давомнокии он барои донишҷӯёни курси 4-уми шӯбаи рӯзона ва курси 3 аз 13 апрели соли 2022 то 24 майи соли 2022, барои донишҷӯёни курси 4-уми таҳсилоти фосилавӣ аз 14 апрели соли 2022 то 10 майи соли 2022 муайян карда шудааст. Вазифаи таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ аз рӯи талаботи барномаи таълимии самт (ихтисос)-и муассисаи таҳсилоти олии касбӣ дар асоси пурра азхудкунӣ ва такмил додани дониш, аз бар намудани роҳу усулҳои ҷамъоварӣ намудани натиҷаҳо ва далелҳо оид ба мавзӯи қори хатмкунӣ бакалавр (қори дипломи мутахассис) ва ба даст овардани салоҳиятҳои

касбӣ аз ҷониби донишҷӯён муайян карда мешавад. Донишҷӯёне, ки дар асоси барномаи мақсаднок ба муассисаи таҳсилоти олии касбӣ аз рӯи самт (ихтисос) қабул шуда, таълим гирифта истодаанд, таҷрибаомӯзиҳои худро дар муассиса ва ташкилотҳои мегузаронанд, ки агар муассисаи таълимӣ бо онҳо шартномаи тарафайн ба имзо расонида бошад. Иваз кардани ҷои таҷрибаомӯзӣ танҳо бо розигии расмии ҳамин гуна муассиса ё ташкилот ба роҳ монда мешавад.

Донишҷӯён дар давраи гузаштан аз таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ метавонанд аз рӯи самт (ихтисос)-е, ки таҳсил намуда истодаанд, дар муассисаҳои истехсолӣ, таълимӣ ба ҷойҳои ҳолӣ ба кор қабул шаванд. Ба муассисае, ки дар он таҷрибаомӯзии пешаздипломии худро мегузаранд, бояд бо мавзӯи тасдиқкардашудаи рисолаи хатм (ё рисолаи дипломӣ) сафарбар карда шаванд.

1. Мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ ва пешаздипломӣ

Мақсади ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзӣ аз ташаккул додани маҳорати касбии донишҷӯён дар асоси омӯзиши таҷрибаи фаъолияти муассиса, мустаҳкам намудани донишҳои назариявӣ ва амалии дар давоми таҳсил гирифтаи донишҷӯ, инчунин, ҷамъоварӣ ва коркарди мавод барои ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ва навиштани рисолаи хатм ба ҳисоб меравад.

Вазифаҳои муҳимтарини таҷрибаомӯзӣ ба даст овардани қобилияти касбии ихтисосҳои 1-25010300-иктисоди ҷаҳон, 1-26020202-менечменти байналмилалӣ ва 1-26020210-менечмент дар соҳаи сайёҳии байналмилалӣ ва таҷрибаи амалии фаъолият ба ҳайси коромӯз дар воҳидҳои сохтории иқтисодиёт (минбаъд – объекти таҷрибаомӯзӣ) мебошанд, ки бо роҳҳои зерин амалӣ мешавад:

- омӯзиши вазифаҳо ва сохтори объекти таҷрибаомӯзӣ;
- омӯзиши принсипи ташкили кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ;
- дида баромадани вазифаҳои объекти таҷрибаомӯзӣ, аз ҷумла дар самтҳои илмию таҳқиқотӣ, банақшагирии стратегӣ, таҳлилий ва робитаҳои иқтисодии хориҷӣ;
- омӯзиши ҳуҷҷатгузорӣ;
- таҳлили муқоисавии сохторҳо ва зерсохторҳо аз нуктаи назари вазифа ва уҳдадорихо;
- иштирок дар гузаронидани амалиётҳои соҳавӣ, ҷорабинихо, семинарҳо, ҳуҷҷатгузорӣ ва дигар фаъолиятҳои, ки ба объекти таҷрибаомӯзӣ дахл доранд;
- омӯзиши тарзи истифодаи малакаи назариявӣ дар таҷриба (алоқаи назария бо амалия).

Ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили маводи зарурӣ дар объекти таҷрибаомӯзӣ бо роҳҳои зерин ба даст оварда мешавад:

- омӯзиши ҳуҷҷатҳои асосии воҳидҳои сохтории дахлдор;
- дида баромадан ва шинос шудан бо асосҳои қонунгузорӣ, санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, дастурамалҳо ва низомномаҳо, ки ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ ва соҳа алоқаманданд ё асоси фаъолият мебошанд;
- дида баромадани ҳисоботи даврагӣ (семоҳа, нимсола, солана) оид ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ;
- ҷамъоварӣ намудани маводи оморӣ оид ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ ва соҳа;
- шинос шудан бо тарзу усули коркард ва истифодаи таҷрибавии маълумотҳои оморӣ;
- омӯзиш ва ҷамъоварии мавод барои навиштани рисолаи хатм (дар ҳолати ҷойи таҷрибаомӯзӣ ба мавзӯи мувофиқ омадан бо супориши роҳбари рисолаи хатм);

- гирифтани ҳуҷҷатҳои намунавӣ, нусхаи ҳуҷҷатҳо ва ё ҳисобот (дар ҳолати маҳфӣ набудан) барои таҳлил ва навиштани ҳисобот ё рисолаи хатм.

- ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили маълумотҳои, ки барои иҷрои супориши инфиродӣ заруранд;

- омодагии мавод барои маърузаву иттилоъ дар конференсияҳои илмӣ донишҷӯён.

2. Ташкил ва роҳбарии таҷрибаомӯзӣ

Ҷихати ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзӣ банақшагирӣ ва амалӣ гардонидани чорабиниҳои зерин хатмӣ мебошад:

- муайян кардан ва интихоби макони гузаронидани таҷрибаомӯзӣ;

- бастанӣ шартномаҳои тарафайн бо корхона, муассиса ё ташкилот;

- интихоби роҳбарон аз муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва корхона, муассиса ё ташкилот (дар асоси мувофиқаи қаблӣ бо онҳо) ва интишори фармоиши ректор;

- муайян намудани мавзӯ, мақсад, вазифа ва супоришҳои инфиродӣ, таъмин намудани донишҷӯён бо барнома ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, дастурҳои таълимию методӣ);

- сафарбар кардани донишҷӯён ба макони таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедра ва факултет.

Ҳуҷҷатҳои ташкилию методӣ асосӣ - ба тартиб даровардани фаъолияти донишҷӯён ва роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва корхона, муассиса ё ташкилот, барнома ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, дастурҳои таълимию методӣ мебошад.

Барномаи таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи таҳассусӣ дар мувофиқа бо масъули корхона, муассиса ё ташкилот, мурағаб сохта мешавад.

Саволҳои аз рӯи самт (ихтисос)-и амалкунандаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ тайёркардашуда ба барнома дар мувофиқа бо кафедра дохил карда мешаванд.

Барномаҳои таҷрибаомӯзиро роҳбари таҷрибаомӯзии истехсолӣ ва комиссияи махсуси методӣ муассисаи таълимӣ дида мебароянд ва онҳо аз тарафи муовини ректор оид ба таълим тасдиқ карда мешаванд.

Роҳбарии таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи иқтисодиёти ҷаҳон ва тижорати байналмилалӣ амалӣ гардонидани мешавад. Кафедра аз ҳайати омӯзгорони таҷрибанок роҳбарони таҷрибаомӯзиро бо фармоиши ректори донишгоҳ таъйин менамояд.

Масалан, Фармоиши ректори ДДМИТ «Оид ба таҷрибаомӯзии пешаздипломи донишҷӯён» чунин интишор мешавад.

Мутобиқи банди 63-юми «Низомномаи намунавӣ оид ба муассисаи таълими таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон», бандҳои 106 ва 109-и «Низомномаи низоми кредитӣ таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва банди 2.3.-и «Низомнома доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ ва пешаздипломи донишҷӯёни ДДМИТ»,

фармоиш медиҳам:

1. Донишҷӯёни курси 4-уми шуъбаи рузонаи факултети муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, ихтисосҳои 1-25010300-иқтисоди ҷаҳон, 1-26020202-менечменти байналмилалӣ, барои гузаштани таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ аз 13.04.2022 то 24.05.2022 ба муассисаҳои зерин фиришода шаванд:

<i>№</i>	<i>Насаб, ном, номи падари донишҷӯ</i>	<i>Ҷои гузаштани таҷрибаомӯзӣ</i>	<i>Роҳбари таҷрибаомӯзӣ</i>
<i>1</i>	<i>Абдураунов Шеравган Ёқубҷонович</i>	<i>Дастгоҳи марказии Агентии “Тоҷикстандарт” дар шаҳри</i>	<i>дотсент Давлатшоева З.М.</i>

		<i>Турсунзода</i>	
2	<i>Баёзов Бежани Баҳриддин</i>	<i>Нозироти андоз дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе</i>	<i>дотсент Давлатшоева З.М.</i>
3	<i>Гулова Меҳрангез Абдуҷабборовна</i>	<i>Дастгоҳи марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон</i>	<i>дотсент Давлатшоева З.М.</i>

2.Роҳбари умумии таҷрибаомӯзиши пешаздипломӣ мудири кафедраи иқтисодиёти ҷаҳон ва тиҷорати байналмилалӣ н.и.и., дотсент Давлатшоева З.М. таъин карда шавад.

3.Ҳисобот оид ба натиҷаи таҷрибаомузиши пешаздипломӣ дар давоми 10-рӯз ба баҳши таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбият пешниҳод карда шавад.

4.Назорати иҷроии фармоиши мазкур ба зиммаи сардори раёсати таълим Қаландаров А.Ш., вогузор карда шавад.

Асос: шартномаи ҳамкорӣ ва роҳхат.

Баъди ба имзо расидани фармоиши ректори донишгоҳ оид ба таҷрибаомӯзӣ ба донишчӯ рӯзнома ва роҳхат дода мешавад, ки одатан аз тарафи мутасаддии кафедра пур карда шуда, тақсим мегардад. Ҳар як роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра ба донишчӯ - таҷрибаомӯз супориши мушаххаси инфиродӣ, вобаста ба иҷрои кори илмӣ-таҳқиқотӣ, рисолаи хатм медиҳад, ки дар рӯзнома дарҷ карда мешавад (Замимаи 1).

Вобаста ба объекти таҷрибаомӯзӣ дар рӯзнома нақшаи тақвими таҷрибаомӯзӣ пур карда мешавад, ки аз тарафи роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва аз объекти таҷрибаомӯзӣ имзо карда мешавад.

Дар давоми таҷрибаомӯзӣ донишчӯ супоришҳои мушаххасро мувофиқи барнома иҷро намуда, дар самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истехсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ-қарзии байналхалқӣ ва ё ширкатҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) ҳамчун таҷрибаомӯз, коромӯз ва ёрдамчи ҳисобида шуда метавонад.

Дар ҳолатҳои зарурӣ таҷрибаомӯзро ин муассиса метавонад ба яке аз штатҳои ҳоли муваққатан (дар муддати таҷрибаомӯзӣ) ба кор қабул намоянд.

Вақти кории донишчӯ-таҷрибаомӯз ҳангоми гузаштан аз таҷрибаомӯзӣ бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тартиб дароварда мешавад ва барои донишчӯёни аз сини 18-сола боло ҳафтае на зиёдтар аз 40 соат, барои донишчӯёни сини 16-18-сола ҳафтае на зиёдтар аз 35 соатро дар бар мегирад. Вақти кории таҷрибаомӯз вобаста ба реча ва тартиби дохилии кории самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истехсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва ё ширкатҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) муайян карда мешавад.

Тағйир додани муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзиши донишчӯёни курсҳои алоҳида аз рӯи самт (ихтисос)-ҳо танҳо бо қарори Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба амал оварда мешавад. Бо сабабҳои узрнок ба дигар вақт гузаронидани муҳлати таҷрибаомӯзӣ (ба таври инфиродӣ) мувофиқи фармоиши ректори муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба роҳ монда мешавад. Барои дар чунин ҳолат ба имзо расонидани фармоиши ректор ҳамчун асос аризаи донишчӯ, розигии кафедра,

пешниҳоди садорати факултет, муовини якум, муовини ректор оид ба таълим ва ҳуҷҷатҳои муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзиро тасдиқкунанда баромад мекунад.

Мутасаддии асосии таҷрибаомӯзӣ роҳбари объекти таҷрибаомӯзӣ ҳисоб меёбад. Роҳбари таҷрибаомӯзиро сардорони воҳидҳои сохтории самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истеҳсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ-қарзии байналхалқӣ ва ё ширкатҳои хизматрасонӣ (логистикӣ), ки донишҷӯ дар он ҷо таҷрибаомӯзӣ мекунад, таъйин менамояд.

Роҳбари умумии таҷрибаомӯзӣ аз кафедра мудири кафедра буда, раванди таҷрибаомӯзиро назорат мекунад ва корҳои зеринро ба иҷро мерасонад:

- бо объектҳои таҷрибаомӯзӣ пеш аз оғози таҷрибаомӯзӣ робита пайдо менамояд;
- лоиҳаи фармоиши ректори донишгоҳро оид ба таҷрибаомӯзӣ вобаста ба нақшаи таълим таҳия менамояд, ки дар он ба ҳар як донишҷӯ объект ва роҳбари таҷрибаомӯзӣ вобаста карда мешавад;

- баъди анҷоми сессияи санҷишию имтиҳонӣ бо гурӯҳҳои академӣ оид ба тарзи гузаштани таҷрибаомӯзӣ маҷлис мегузаронад ва роҳбарони таҷрибаомӯзиро муаррифӣ менамояд;

- дар якҷоягӣ бо роҳбарони таҷрибаомӯзӣ раванди таҷрибаомӯзиро таҳти назорати қатъӣ мегирад;

- пас аз анҷоми таҷрибаомӯзӣ қабул ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзиро ташкил мекунад.

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ба донишҷӯ-таҷрибаомӯз дар ҳалли масъалаҳои амалӣ ва илмӣ, таҳлили маълумотҳои оморӣ ва ҳалли дигар масъалаҳо кумаки илмӣ-методӣ мерасонад.

Гузаронидани чорабиниҳоро дар самтҳои зерин таъмин менамояд:

- ба донишҷӯ - таҷрибаомӯз дар давоми таҷрибаомӯзӣ, вобаста ба нақшаи таълимӣ ва самти таҳқиқотии кафедра, супориши мушаххас медиҳад;

- сифати гузаронидани таҷрибаомӯзиро назорат мебарад ва мувофиқ будани онро ба барномаи мазкур ва барномаҳои таълимии фанҳои тадрисшавандаи кафедра таъмин менамояд;

- оид ба таъмини шароитҳои мусоиди корӣ дар воҳидҳои сохтории самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истеҳсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва ё ширкатҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) ва шинос шудани донишҷӯ - таҷрибаомӯз ба шартҳои бехатарии меҳнат ва речаи корӣ назорат мебарад;

- ҳисоботи таҷрибаомӯзиро аз назар гузаронида, хулосаи мусбӣ ё манфии ҳудро медиҳад ва дар ҳолати ба талабот ҷавобгӯ будани ҳисобот ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ барои дифоъ намудан дар назди комиссия иҷозат медиҳад;

- дар қори комиссияи қабули ҳисобот иштирок менамояд;

- ба мудири кафедра оид ба бехтар намудани таҷрибаомӯзии донишҷӯён хулосаву пешниҳодоти ҳудро дар шакли ҳисобот пешниҳод мекунад.

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объектҳои таҷрибаомӯзӣ (воҳидҳои сохтории самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истеҳсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва ё ширкатҳои хизматрасонӣ (логистикӣ)):

- раванди таҷрибаомӯзиро мувофиқи барномаи мазкур, супориши мушаххас ва нақшаи тақвими таъмин менамояд;

- оид ба қоидаҳои бехатарии меҳнат, речаи корӣ, хусусиятҳои махфияти иттилоот, сирри корхона ва дигар паҳлуҳои фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ машварат медиҳад;

- донишчӯ(ён) - таҷрибаомӯз(он) - ро бо таърихи объекти таҷрибаомӯзӣ, оиннома, низомнома, самти асосии фаъолият, сохтор, шӯъбаҳо, вазифаҳо, раванди технологӣ, илмию тадқиқотӣ, робитаҳои иқтисодӣ ва дигар самтҳо шинос менамояд ё барои омӯхтани онҳо мусоидат мекунад;

- донишчӯ-таҷрибаомӯзро бо фаъолияти амалии объекти таҷрибаомӯзӣ шинос намуда, бо маводи зарурӣ онҳоро таъмин менамояд;

- интизоми донишчӯ-таҷрибаомӯзро назорат менамояд ва дар ҳолатҳои аз тарафи таҷрибаомӯз вайрон кардани интизом ба донишгоҳ сари вақт хабар медиҳад;

- сари вақт пур кардани рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ ва навиштани ҳисоботро назорат мебарад ва ба таҷрибаомӯз тавсифнома медиҳад.

Донишчӯ - таҷрибаомӯз уҳдадор аст:

- дар ҳолатҳои дар гуруҳи шарномавӣ таҳсил намудан ва объекти таҷрибаомӯзиаш муайян будан ба мудири кафедра то таҳияи лоиҳаи фармоиши таҷрибаомӯзӣ хабар диҳад;

- роҳхат, рӯзнома ва барномаи таҷрибаомӯзиро бо супориши мушаххас сари вақт аз кафедра гирад;

- сари вақт, мувофиқи муҳлати дар рӯзнома дарҷёфта, ба воҳидҳои сохтори самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истехсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва дигар соҳаҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) равад ва худро ба қайд гирад;

- бо речаи корӣ, интизоми меҳнат, қоидаҳои бехатарӣ ва тартиботи дохилии объекти таҷрибаомӯзӣ шинос шуда, онҳоро пурра риоя намояд;

- супоришҳои алоҳидаи роҳбари таҷрибаомӯзиро дар объекти таҷрибаомӯзӣ иҷро намояд, ки бо супоришҳои мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва барнома мувофиқ ҳастанд;

- дар ҳолати гузаштани таҷрибаомӯзӣ агар ягон монета ба вучуд ояд, ҳатман ба роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ё мудири кафедра хабар диҳад;

- ҳар рӯз мазмуни муҳтасари кори иҷрошударо дар рӯзнома қайд намуда, на камтар аз як маротиба дар як ҳафта ба роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ барои баррасӣ, тағйирот даровардан, имзо ва қайди иҷрои супориш рӯзномаашро пешниҳод намояд;

- дар асоси қайдҳои кардашуда, маводи ҷамъкардашуда, таҳлил ва шиносӣ бо вазифаҳо ва тарзи ташкили кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ ва иҷрои супоришҳои мушаххас ҳисоботи таҷрибаомӯзиро навишта, муқоабандӣ намояд;

- баъди анҷоми таҷрибаомӯзӣ рӯзнома ва тавсифномаро бо муҳр ва имзои роҳбари таҷрибаомӯзиро аз объекти таҷрибаомӯзӣ гирифта, ба кафедра дар муҳлатҳои муайяншуда супорад;

- дар ҳолати якҷанд нафар сафарбар шудан ба як объекти таҷрибаомӯзӣ ҳисобот бояд бо ҳисоботи дигар якхела набошад;

- дар ҳолати тақризи манфӣ гирифтани роҳбар ё камбудӣ доштани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, хатоҳоро бояд сари вақт ислоҳ намояд;

- ҳисоботи таҷрибаомӯзиро бо тартиб ва ҷадвали аз тарафи кафедра муайяншуда, дар назди комиссияи қабули ҳисобот дифоъ намояд;

- дар ҳолати насупоридани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ дар муддати муайяншуда ва ё дифоъ накардани он донишчӯ аз донишгоҳ хориҷ карда мешавад.

3. Ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ

Ба ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ дохил мешаванд:

• Рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, ки дар он корҳои рӯз ба рӯз баанҷомрасонида дар ҷойи таҷрибаомӯзӣ дарҷ меёбад ва аз тарафи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ ба имзо расонида мешавад.

• Ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ (дар ҳаҷми на кам аз 25 саҳифа ва дар шакли дастнавис).

• Тавсифномаи таҷрибаомӯз, ки аз тарафи роҳбари таҷрибаомӯзӣ навишта шуда, имзо ва муҳр гузошта шудааст.

4. Барномаи таҷрибаомӯзӣ

Барномаи таҷрибаомӯзӣ аз қисматҳои зерин иборат аст:

1. Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш;
2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ.

4.1. Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш

№	Номгӯи мавзӯҳо	Муддати иҷро
1.	Шиносоӣ бо сохтори истеҳсоли ва фаъолияти бурунмарзии корхонаҳо (объекти) таҷрибаомӯзӣ	1 рӯз
2.	Омӯзиши вазифаҳои асосии оинномавии муассисаҳои бурунмарзи (объекти) таҷрибаомӯзӣ ва сохтори соҳавии онҳо. Дида баромадани дигар ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки фаъолияти муассисаҳои бурунмарзиро ба танзим мебароранд.	2 рӯз
3.	Омӯзиши самти фаъолияти банақшагирии ва сохторҳои алоҳидаи корхонаҳои бурунмарзӣ вобаста ба самти таҳассус	5 рӯз
4.	Омӯзиш ва таҳлили тартиби ташкили раванди кор дар шӯъба(ҳо) ва ё сохторҳои алоҳидаи корхонаҳои бурунмарзии истеҳсоли маҳсулот ё ҳадамоти истеҳсол намудаистода	6 рӯз*
5.	Таҳлили алоқамандии муассиса (шӯъба) бо шаклҳои муносибатҳои иқтисодии байналмиллалӣ ва хусусиятҳои фаъолияти он дар ин самт	10 рӯз*
6.	Омӯзиши сиёсат, самаранокии фаъолияти идоракунӣ, стратегия, хусусиятҳои тадқиқот, барномасозӣ ва дигар ҷорабиниҳо дар самти робитаҳои иқтисодии хориҷии корхонаҳои бурунмарзи	10 рӯз*
7.	Таҳлили ҷараёни иттилоотӣ, ҳуҷҷатгузорӣ, технологияи коркарди иттилоот оид ба самти фаъолияти корхонаҳои муассисаҳои молиявӣ қарзии байналхалқӣ (шӯъба)	2 рӯз
8.	Таҳлили иттилоот оид ба самти тадқиқот дар доираи рисолаи хатмкунӣ ва иҷроиши супориши мушаххас	Дар давоми таҷрибаомӯзӣ

* бо дарназардошти рӯзҳои шанбе

4.2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ

Донишҷӯ-таҷрибаомӯз дар давраи таҷрибаомӯзӣ бояд маводи омӯрӣ ва амалиро ҷамъ намояд, онҳоро коркард намуда, барои навиштани ҳисобот ва рисолаи хатмкунӣ истифода барад. Бо супориши мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ донишҷӯ-таҷрибаомӯз адабиётҳои зарурӣ низ омӯхта, алоқамандӣ ва усули истифодаи онро дар таҷриба аз тарафи кохонаҳои бурунмарзи, ҷамъиятҳои соҳомӣ, корпоратсияҳо муассисаҳои молиявӣ қарзии хурд таҳлил намояд. Дар асоси таҷрибаи муассисаҳо, корхонаҳо, ширкатҳо, ки дар адабиёт оварда шудааст, таҳлили муқоисавӣ аз тарафи донишҷӯ-таҷрибаомӯз гузаронида шавад.

Дар чамъбасти тачрибаомӯзӣ маводҳои таҳлилшуда барои навиштани рисолаи хатмкунӣ ва ҳисоботи тачрибаомӯзӣ истифода карда мешавад.

Мавзӯи 1. Шиносоӣ бо сохтори истеҳсоли ва фаъолияти бурунмарзии корхонаҳо.

Дар раванди тачрибаомӯзӣ бояд масъалаҳои зерин омӯхта шавад:

Номгуи муассисаҳо ва корхонаҳои бурунмарзи, маълумотномаи кӯтоҳи таърихӣ оид ба фаъолияти онҳо нақшаи корхонаҳо ва ташкилотҳои молиявӣ қарзии хурд, сохтори идоракуни ва таркибии корхонаҳои бурунмарзӣ.

Нишондиҳандаҳои техникӣ-иқтисодии корхонаҳои бурунмарзӣ муассисаҳои молиявӣ байналхалқӣ ва шӯъбаҳои онҳо.

Мавзӯи 2. Омӯзиши вазифаҳои асосии оинномавии корхонаҳо ва ширкатҳои тичорати ва хориҷӣ муассисаҳои молиявӣ хурд (объекти) тачрибаомӯзӣ ва муайян кардани мавқеи онҳо дар соҳа. Дида баромадани дигар ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки фаъолияти ин корхонаҳоро ба танзим медарорад.

Вазифаҳои асосии муассисаҳои молиявӣ хурд, чамъиятҳои саҳомӣ, корпоратсияҳо ва мақсади фаъолияти (ташкили) он. Оиннома, дастурамали фаъолият, ҳуҷҷатҳо ва санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, ки фаъолияти корхонаҳои бурунмарзиро ба танзим медароранд.

Муассисони корхона ё тобеияти он ва вазорату ташкилотҳо. Шакли моликият.

Мавқеи корхонаҳои бурунмарзӣ, муассисаҳои молиявӣ хурд (объекти) тачрибаомӯзӣ дар соҳа. Нишондиҳандаҳои бухгалтерии корхонаҳои бурунмарзӣ, муассисаҳои молиявӣ хурд ва бонкҳои тичоратӣ, таҳлили баланси муҳосиботи, сарчашмаи молиякунонӣ ва истифодаи маблағҳо дар самтҳои фаъолияти ин корхонаҳо.

Мавзӯи 3. Дида баромадани дигар ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки фаъолияти объекти тачрибаомӯзиро ба танзим медароранд.

Омӯзиши Дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иқтисоди ҷаҳон ва фаъолияти иқтисоди хориҷӣ. Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти қабули қарорҳои иқтисодӣ дар ҳолатҳои гуногуни истеҳсоливу идоравии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва дигар соҳаҳои хизматрасонӣ (логистикӣ), Қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои иқтисодӣ, Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрию ҳуқуқии соҳаи иқтисодӣ.

Мавзӯи 4. Омӯзиши самти фаъолият ва вазифаҳои асосии шӯъба(ҳо) ва ё сохторҳои алоҳидаи корхонаҳо ва ширкатҳои бурунмарзӣ, корпоратсияҳо муассисаҳои молиявӣ хурд вобаста ба самти таҳассус.

Вазифаҳои асосии шӯъба (ҳо) ё сохторҳои муассисаҳои молиявӣ тичорати корхонаҳои бурунмарзӣ, ширкатҳо институтҳои илми-тадқиқотӣ ки дар онҳо шӯъбаҳое, ки вобаста ба робитаҳои хориҷӣ буда, ки мувофиқи тақсимот донишҷӯ сафарбар карда шудааст. Вазифаҳо дар самти фаъолияти иқтисодии беруна вобаста ба объекти тачрибаомӯзӣ.

Хусусиятҳои иҷроӣ вазифаҳо аз тарафи шӯъба (департамент).

Мавзӯи 5. Омӯзиш ва таҳлили тартиби ташкили раванди кор дар шӯъба(ҳо) ва ё сохторҳои алоҳидаи корхонаҳои бурунмарзӣ, муассисаҳои молиявӣ хурд, бонкҳои тичорати ва корхонаҳое ки робита бо хориҷи кишвар доранд аз ҷиҳати содироти маҳсулоти истеҳсолшуда, хусусиятҳои маҳсулот ё ҳадамоти истеҳсол намудаистода.

Вазифаҳо ва ӯҳдадорихои роҳбарият ва коркунони шӯъба (департамент). Принсипи ташкили кор ва ҷараёни фармоишӣ-иҷроӣ.

Хусусиятҳои кори иҷрокардаистода. Намуди маҳсулот ё хадамоти истеҳсолшудаистода. Аҳамияти маҳсулот (хадамот) барои корхонаҳои бурунмарзӣ ширкатҳо, соҳа ва ё мамлакат.

Мавзӯи 6. Таҳлили алоқамандии корхонаҳои бурунмарзӣ (шӯъба) бо шаклҳои муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ва хусусиятҳои фаъолияти он дар ин самт

Фаъолияти корхонаҳо ва ширкатҳои бурунмарзӣ дар самти муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ё алоқамандӣ бо он. Самти фаъолияти шӯъба(ҳо) дар соҳаи муносибатҳои байналмилалӣ.

Таҳлили ҳиссаи корхонаҳои бурунмарзӣ ва муассисаҳои молиявии хурд дар соҳаҳои гуногуни мамлакат дар самти фаъолияти иқтисодии хориҷӣ, муайяннамоии стратегияи он, тадқиқот дар ин самт ва ғайраҳо.

Мавзӯи 7. Омӯзиши сиёсат, самаранокии фаъолияти идоракунӣ, стратегия, хусусиятҳои тадқиқот, барномасозӣ ва дигар чорабиниҳо дар самти робитаҳои иқтисодии хориҷии корхонаҳои бурунмарзӣ ва муштарак ва ё саҳми онҳо дар мамлакат.

Омӯзиш ва таҳлил вобаста ба самти фаъолияти муассиса:

- омӯзиши ҳаматарафаи сохтори истеҳсолӣ, технология, ташкили корхона, ташкили истеҳсолоти асосӣ ва ёридиҳанда, алоқаи техникийи онҳо пайдарпай мутаносибӣ ҳелҳои маснуоти истеҳсолшаванда ва ғайра.

- омӯзиши ташкили сохтори идора, вазифа ва мақсади қисматҳо, шӯъбаҳо, хадамоти корхона.

- шиносӣ бо хадамоти техникӣ, технологӣ ва дигар хадамоти муҳандисӣ, сохтори онҳо, ташкили кор, мақсад ва вазифаҳои ин қисматҳо, шӯъбаҳо, дафтарҳо, хочагиҳо. Шакл ва усулҳои ташкили истеҳсолот, алоқаҳои истеҳсолии корхона.

- шиносӣ бо технологияи истеҳсолии навҳои маҳсулоти корхона, дараҷаи техники истеҳсолот ва навҳои ҷудоғонаи маҳсулот.

- хусусиятҳои ташкили кор дар шӯъбаи (департаменти) робитаҳои иқтисодии хориҷӣ;

- сиёсати корхонаҳои бурунмарзӣ дар самти робитаҳо бо ширкатҳои мамолики хориҷӣ;

Муассисаи истеҳсолӣ:

- алоқаҳои беруни иқтисодии корхонаҳо ва ширкатҳо бонкҳои молиявӣ ва тижоратӣ ва ташкили кор дар ин самт;

- иштироки сармояи хориҷӣ дар муассисаҳои молиявии тижоратӣ ширкатҳо (шакли ҳуқуқӣ: корхонаи муштарак, ҷамъияти саҳомӣ ва ғайра);

- таҳлили воридот ё содироти маҳсулот (хадамот);

- ҳиссаи корхонаҳои бурунмарзӣ дар соҳа;

- роҳҳо ва усули фуруши маҳсулот (хадамот) дар бозори миллӣ ва хориҷӣ;

- стратегияи нархгузорӣ ва сиёсати корхонаҳо ва ширкатҳои хориҷӣ дар ин самт;

- истифодаи усулҳои тадқиқоти вазъи (конъюнктураи) бозор ва чораҳои маркетингӣ;

- истифодаи идоракунӣ корпоративӣ дар корхонаҳои бурунмарзӣ;

- таҳлили дурнамои корхонаҳои бурунмарзӣ ва корхонаҳои муштарак дар самти истеҳсолӣ-содиротӣ.

Корхонаҳои бурунмарзӣ танзими давлатӣ (вазират, кумита, агентӣ ва ғайра):

- фишангҳои асосии танзим ва назорати давлатӣ аз болои фаъолияти иқтисодии беруна;

- мувафаксиятҳо дар самти пешбарии сиёсати давлатӣ ва иҷрои барномаҳо;

- таҳлили нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодӣ, ки дар ин самт корхонаҳо ва ширкатҳои тичорати танзими давлатӣ фаъолият дорад;

- ба концепсияҳо мувофиқат намудани усули танзими давлатӣ дар самти фаъолияти иқтисодии беруна ва робитаҳои илмӣ-тадқиқотӣ;

- чораҳои дастгирӣ намудани соҳибкории шаклҳои гуногун ва таъмини амнияти иқтисодии мамлакат;

- тарзи таҳия ва қабули барномаҳои инкишоф аз тарафи корхонаҳои бурунмарзӣ, бонкҳои тичорати ва муассисаҳои молиявии хурд;

- амалигардонии барномаҳо, лоиҳаҳо ва стратегияҳо аз тарафи муассисаҳои молиявии хурд, тичоратӣ ва корхонаҳои муштарак.

Муассисаи илмӣ-тадқиқотӣ:

- самти тадқиқот ва хусусиятҳои амалигардонии он;

- таҳлили ҳисоботҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва натиҷаҳои назарраси он дар самти инкишофи соҳаҳои иқтисодӣ ва робитаҳои хориҷии иқтисодӣ;

- тарзи пешниҳоди натиҷаҳои тадқиқоти илмӣ ба ҳукуматҳо ва самаранокии онҳо;

- самаранокии чорабиниҳои илмӣ-тадқиқотӣ дар сатҳи муассисавӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ;

- усулҳои тадқиқот ва тартиб додани концепсияҳо дар самти фаъолияти иқтисодии хориҷӣ ва таъмини манфиатҳои иқтисодии мамлакат.

Созмони байналмилалӣ:

- самти фаъолияти созмон дар таъмини инкишофи иқтисодӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ, илмӣ ва ғайраҳо;

- таҳлили барномаҳои амалигардида дар самти инкишофи иқтисодии мамлакат аз тарафи созмон;

- таҳлили ҳисоботҳо ва барномаҳои аз тарафи созмон таҳияшуда;

- натиҷаҳои мониторинги фаъолияти созмон ё амалигардонии барнома ё лоиҳаҳо;

- миқдори лоиҳаҳои дар самти инкишофи мамлакат молиякунонидашуда;

- таҳлили механизми қарздиҳӣ, бурсидиҳӣ ва кумақрасонӣ аз тарафи созмон;

- таҳлили дурнамои ҳамкории мамлакат бо созмон.

Мавзӯи 8. Таҳлили чараёни иттилоотӣ, ҳуҷҷатгузорӣ, технологияи коркарди иттилоот оид ба самти фаъолияти корхонаҳои муштарак муассисаҳои молиявӣ қарзии байналхалқӣ (шӯъба)

Усулҳои ҷамъкунии иттилоот аз тарафи муассисаҳои молиявӣ қарзии байналхалқӣ (шӯъба), сарчашмаи он, тарзи коркард ва истифода аз тарафи роҳбари муассиса (шӯъба).

Ҳуҷҷатгузорӣ ва нигоҳдории иттилоот дар муассисаҳои молиявӣ қарзии байналхалқӣ. Истифодаи иттилоот дари самти фаъолияти муассисаҳои молиявӣ қарзии байналхалқӣ.

Мавзӯи 9. Таҳлили иттилоот оид ба самти тадқиқот дар доираи кори дипломӣ ва иҷроиши супориши мушаххас

Ҷамъ намудани иттилооти зарурӣ, маводҳои рақамӣ, ҳуҷҷатҳои меъёриву ҳуқуқӣ дар самти тадқиқот аз тарафи донишҷӯ вобаста ба мавзӯи кори хатмкунӣ (дипломӣ). Ин раванд мустақилона ва инчунин бо супориши мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ ё рисолаи хатмкунӣ сурат гирифта метавонад (дар замима мавзӯёти намунавии супориши мушаххас оид ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ оварда мешавад).

5. Барасмиятдарорӣ ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ

5.1. Баъди анҷоми таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ-таҷрибаомӯз бояд дар муддати 10 рӯз ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзиро ба кафедра супорад. Номгӯи ин ҳуҷҷатҳо дар банди 4-и дастури мазкур оварда шудааст.

5.2. Рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ ҳуҷҷати асосии ҳисоботӣ ба ҳисоб меравад. Дар асоси он гузаштани таҷрибаомӯзӣ аз тарафи донишҷӯ тасдиқ меёбад.

Дар рӯзнома маълумоти зерин дарҷ карда мешавад:

- нақшаи тақвими таҷрибаомӯзӣ вобаста ба барномаи таҷрибаомӯзӣ (аз тарафи роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва вазорату идораҳои дахлдор бо имзо тасдиқ карда ва назорат бурда мешавад);

- супориши мушаххаси таҷрибаомӯзӣ;

- мундариҷаи корҳои иҷрошудаи ҳаррӯза ва раванди гузаштани таҷрибаомӯзӣ (бо имзои роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз истеҳсолот дар ҳар як саҳифа);

- тавсифномаи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз воҳидҳои сохтори муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, молиявӣ - қарзии байналхалқӣ ва дигар соҳаҳои хизматрасонӣ (логистикӣ) оид ба корҳои баанҷомрасонидаи таҷрибаомӯз ва иҷрои супоришҳои мушаххас, интизому муносибат ба кор ва ҷидду ҷаҳди ӯ, инчунин баҳои тавсиявӣ нисбати таҷрибаомӯзӣ;

- хулосаи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра доир ба таҷрибаомӯзии донишҷӯ (мувофиқат ба барномаи мазкур, иҷрои супоришҳои мушаххас, мувофиқати мазмуни ҳисобот ба мундариҷа ва талаботи мавҷуда, баҳои тавсиявии роҳбар ба донишҷӯ-таҷрибаомӯз);

- баҳои санҷишӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ (баъди ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ).

5.3. Таҳия ва барасмиятдарории *ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ* аз тарафи донишҷӯ-таҷрибаомӯз марҳалаи интиҳои он ба ҳисоб меравад.

Дар ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ маълумот оид ба муассиса ва сохтори он, дигар маълумотҳои зарурӣ вобаста ба барномаи мазкур, таҳлили маводи ҷамъшуда, факту рақамҳо ва нусхаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ оварда мешавад.

Ҳисобот дар ҳаҷми на кам аз 25 саҳифаи дастнавис (дар ҳолати ҷопӣ бо фосолаи 2) пешниҳод карда мешавад. Шакли беҳтари мақбул ҷопӣ мебошад.

Ҳангоми ба тариқи ҷопӣ пешниҳод намудани ҳисобот талаботи зерин бояд риоя карда шаванд:

- маводи ҳисобот бо истифода аз таҳриргари Word бо шрифти Times New Roman Тj бо андозаи 14;

- андозаҳо А4 (210 x 297) аз чап – 2,5 см, аз рост – 1,0 см, аз боло ва поён – 2,0 см;

- фосолаи байни сатрҳо (интервал) – 1,5 см;

- иқтибосҳо дар дохили [5];

- саҳифагузорӣ - дар мобайни саҳифа;

- расмҳо, тасвирҳо, диаграмма ва ҷадвалҳои стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯӣ бошанд.

Варақаи аввали он дар замимаи 3 оварда мешавад.

Сохтор аз сарсухан, қисмҳои мухталифи он, хулосаву пешниҳодот ва замимаҳо ҳисобот иборат аст.

Дар сарсухан маълумоти мухтасар оид ба объекти таҷрибаомӯзӣ, сохтори ташкилӣ ва идоракунии он, таърихи пайдоиш оварда мешавад, ки дар барномаи мазкур қайд карда шудааст. Инчунин, вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ қайд карда мешаванд.

Қисмҳои алоҳидаи ҳисобот ба ҳалли масъалаҳо, супоришҳои мушаххас ва вазифаҳои гузашташуда вобаста мебошад.

Қисматҳои тавсиявии ҳисобот:

а) вазифаҳои объекти таҷрибаомӯзӣ ва шуъбаҳои он, ки донишҷӯ дар онҳо таҷрибаомӯзӣ гузаштааст. Тартиби ташкили раванди кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ. Агар донишҷӯ дар якҷанд шуъбаҳо таҷрибаомӯзӣ гузашта бошад, ин масоил дар зерқисматҳо дарҷ карда мешавад.

б) амалиёти асосӣ, дастурҳо ва меъёрҳо оид ба ташкили раванди кор, тарзу усули иҷрои вазифаҳо ва амалиёт. Таҳлили ҳисоботи объекти таҷрибаомӯзӣ.

в) таҳлили вазъи умумии объекти таҷрибаомӯзӣ ё самти фаъолияти он аз рӯи супоришҳои мушаххас ва масъалаҳои дар барномаи мазкур дарҷгардида. Таҳлили факту рақамҳо оид ба вазъи умумии соҳаи фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ. Ҳисобот оид ба ҷамъи мавод аз объекти таҷрибаомӯзӣ ва иҷроиши супориши мушаххас.

Дар қисми хотимавии ҳисобот донишҷӯ-таҷрибаомӯз дар асоси таҳлилоти гузаронидааш оид ба самти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ хулосаҳои заруриро оид ба беҳбудии коргузорӣ ва фаъолияти хоҷагидорӣ дар объекти таҷрибаомӯзӣ ва ё инкишофи соҳа пешниҳод менамояд.

Дар замима нақшаҳо, нусхаи ҳуҷҷатҳо, намунаҳои ҳуҷҷатҳои дар объекти таҷрибаомӯзӣ истифодашаванда, санадҳои меъёрӣ ва ғайра оварда мешаванд.

Ҳангоми дар қисмҳои кор дарҷ гардидани ҷадвалҳои оморӣ онҳо пайҳам бояд рақамгузорӣ карда шаванд (Масалан: Ҷадвали 2.3 – яъне ҷадвали 3-юми боби 2-и ҳисобот аст).

Замимаҳо аз давоми хулосаву пешниҳодот оварда шуда, саҳифаҳои рақамгузорӣ карда намешаванд. Дар қунҷи рости болоии ҳуҷҷатҳои замимаӣ «Замима» навишта шуда, бо рақами арабӣ ишора карда мешавад (масалан: Замимаи 4).

5.4. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра баъди ба қайд гирифтани ҳисоботро аз нуқтаи назари мувофиқат намудан ба талаботи мавҷуда ва дурустии пур кардани рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ санҷида дар рӯзнома хулосаи худро менависад ва баҳои тавсиявии донишҷӯро пешниҳод менамояд. Сипас дар варақаи аввали ҳисобот *ба Ҳимоя иҷозат дода шудани ҳисоботро дарҷ намуда, имзо ва санаро мегузорад*. Дар ҳолати дорони камбудӣ будани ҳисобот ё рӯзнома онро *барои ислоҳ* ба донишҷӯ бармегардонад.

Мудири кафедра бо тасдиқи садорати факултет ҷадвали ҳимояи ҳисоботро тартиб дода (дар се давр), ҳайати комиссияи қабули ҳимояи ҳисоботро таъйин менамояд. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра дар ин ҳайат буда метавонад. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ рӯзи ҳимояи донишҷӯ-таҷрибаомӯз иштирок карда метавонад.

Донишҷӯ дар муддати 10-12 дақиқа оид ба иҷрои барномаи таҷрибаомӯзӣ ва хусусияти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ баромад намуда, аз нуқтаи назари алоқамандии назария бо амалия фаъолияти объекти таҷрибаомӯзиро шарҳ медиҳад. Ӯ метавонад натиҷаҳои ҳангоми таҷрибаомӯзӣ бадастовардари дар слайдҳо дарҷ намуда, ба комиссияи пешкаш намояд. Инчунин, қорҳои дар вақти таҷрибаомӯзӣ ба иҷро расонидаашро шарҳ дода, хулосаву пешниҳодоти худро ирсол менамояд.

Ҳайати комиссия дар асоси Низомномаи низоми таҳсилоти кредитӣ фаъолият намуда, аз рӯи натиҷаи ҳимоя ба донишҷӯ баҳогузорӣ менамояд. Баҳо дар суратҷаласаи ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, варақаи имтиҳонӣ ва дафтарчаи донишҷӯ гузошта мешавад ва ҳамаи ҳайати комиссияи имзои худро мегузоранд. Нишондиҳандаҳои баҳогузорӣ чунинанд: баромади донишҷӯ дар вақти ҳимоя, баҳои тавсиявии роҳбарони таҷрибаомӯзӣ, пуррагии шарҳи маводи овардашуда, ҷавоб ба саволҳо.

Нишондиҳандаҳои ҳарфӣ ва рақамии баҳои имтиҳонӣ дар низоми кредитии таҳсилот чунин аст:

Баҳои ҳарфӣ	Баҳои рақамӣ	Баҳо бо ҳол	Тартиби баҳогузорӣ дар системаи анъанавӣ
A	4,0	$95 \leq F \leq 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \leq F < 95$	
B+	3,33	$85 \leq F < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \leq F < 85$	
B-	2,67	$75 \leq F < 80$	
C+	2,33	$70 \leq F < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \leq F < 70$	
C-	1,67	$60 \leq F < 65$	
D	1,33	$55 \leq F < 60$	
D-	1,0	$50 \leq F < 55$	

Агар донишҷӯ дар вақти муайяншуда ҳисоботро ба кафедра насупорад, баҳои ӯ як ҳол паст карда мешавад.

Дар ҳолатҳои зерин донишҷӯ аз донишгоҳ хориҷ мешавад:

- ба кафедра бе сабабҳои узрнок дар муҳлатҳои муайяншуда насупоридани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ё ҷимоя накардани он;
- ба пуррагӣ иҷро накардани барномаи таҷрибаомӯзӣ;
- гирифтани тақризӣ манфӣ аз роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ;
- нарафтани ба объекти таҷрибаомӯзӣ ва пешниҳоди ҳисоботи қалбакӣ (аз тарафи кафедра санҷида мешавад);
- гирифтани баҳои 2 «ғайриқаноатбахш» баъди ҷимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ (давраи дуҷум бояд азпардохти маблағи триместр).

Замимаи 1.

СУПОРИШОТИ МУШАХХАС ДАР МУҲЛАТИ ТАҶРИБАОМӮЗӢ

1. Супоришоти мушаххас барои таҷрибаомӯзии истехсоли

2. Мундариҷаи супоришоти мушаххас: _____

Имзои роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ _____

Намунаи мавзӯҳои супоришоти мушаххас барои таҷрибаомӯзӣ¹

1. Нақши менечменти байналхалқӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти кишвар
2. Вазифа ва уҳдадорихои объекти таҷрибаомӯзӣ
3. Декларант. Ҳуқуқ ва вазифаҳои он
4. Сарчашма ва асоси ҳуқуқии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ.
5. Барасмиятдарории муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ва шаклҳои асосии муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ва тартиби иҷроиши он дар объекти таҷрибаомӯзӣ
6. Сохтори соҳавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохтори объекти таҷрибаомӯзӣ.
7. Муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ва шаклҳои асосии он. Ҳуқуқ ва вазифаҳои он.

Замимаи 2

ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН ФАКУЛТЕТИ МУНОСИБАТҲОИ ИҚТИСОДИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ КАФЕДРАИ ИҚТИСОДИЁТИ ҶАҲОН ВА ТИҶОРАТИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Ҳ И С О Б О Т

оид ба таҷрибаомӯзии _____
(истеҳсолӣ, таълимӣ, пешаздиломӣ)

дар _____
(номи муассиса)

Иҷро кард: донишҷӯи курси ____-у(ю)ми
ихтисоси 1-250103 – иқтисодиёти ҷаҳон
ихтисоси 1-26020202-менечменти
байналмилалӣ, гурӯҳи _____

_____ (ному насаб)

Рохбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра: _____
(ному насаб) (имзо)

Рохбари таҷрибаомӯзӣ аз муассиса: _____
(ному насаб) (имзо)

Ба кафедра супорида шуд: _____ № _____
(сана ва имзои шахси мутасаддӣ)

Баҳои ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ бо қарори комиссия _____
(имзои ҳайати комиссия)

Душанбе-2022

¹ Вобаста ба объекти таҷрибаомӯзӣ

**ФЕХРЕСТИ ПАЙГОҲҶОИ (ОБЪЕКТ) ТАҶРИБАОМУЌИ ДОНИШЉЌЌНИ
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН**

№	НОМЃЌИ ПАЙГОҲҶОЕ, КИ ДОНИШГОҲ ШАРТНОМАҲОИ ҲАМКОРИРО БА ИМЗО РАСОНИДААСТ	МУҲЛАТИ ШАРТНОМАҲОИИ ҲАМКОРЌ	
1	ҶСК «ТОҶИКТРАНСГАЗ»	31.12.2021	31.12.2026
2	БДА «АМОНАТБОНК»	05.01.2021	31.12.2026
3	ҲАДАМОТИ ГУМРУКИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	26.12.2021	31.12.2026
4	СУДИ ОЛИИ ИҚТИСОДИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	02.01.2021	31.12.2026
5	ҶДММ ТАКХ «МАТИН»	15.09.2018	31.12.2022
6	ҶДММ «НОҚИЛИ ТАЛКО»	13.11.2017	31.12.2022
7	ҶДММ «БИРЖАИ ФОНДИИ ОСИЁИ МАРКАЗЌ»	12.03.2018	31.12.2022
8	АГЕНТИИ АВИАТСИЯИ ГРАЖДАНИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	12.03.2019	31.12.2023
9	ҶДММ ТАҚХ «ФИНКА»	23.05.2018	31.12.2023
10	ҶСП ТАҚХ «ХУМО»	12.06.2018	31.12.2023
11	ҶСК «ОРИЁНБОНК»	02.04.2018	31.12.2023
12	ВАЗОРАТИ КОРҲОИ ХОРИҶИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	29.03.2018	31.12.2023
13	ВАЗОРАТИ НАҚЛИЁТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	31.10.2018	31.12.2023
14	ҶДММ «ШМС КАБИР ТИҶОРАТ ГУРРУХ»	12.12.2018	31.12.2023
15	ҶСК «ГУЛИСТОНИ ДУШАНБЕ»	30.12.2019	31.12.2023
16	ҶДММ ТҚХ «ОКСУС»	13.02.2019	31.12.2023
17	ҶСП «СПИТАМЕНБОНК»	14.02.2019	31.12.2023
18	ФИЛИАЛИ ҶСК «ОРИЁНБОНК» ДАР ШАҲРАКИ СОМОНИЁНИ НОҲИЯИ РЌДАКЌ	01.01.2019	31.01.2023
19	КОЛЛЕҶИ ТЕХНИКИИ ДОНИШГОҲИ ТЕХНИКИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ М. ОСИМЌ	02.02.2018	20.07.2023
20	КОЛЛЕҶИ ОМОРИ ШАҲРИ ВАҲДАТ	22.05.2019	22.05.2024
21	КВД «ШИРКАТИ АЛЮМИНИИ ТОҶИК»	01.01.2019	31.12.2024
22	АССОТСИЯТСИЯИ МЕНЕҶЕРОН	05.06.2018	31.12.2024
23	ИНСТИТУТИ ИҚТИСОДИЁТИ КИШОВАРЗИИ АМИКҶТ	31.12.2019	31.12.2024
24	«ФОНДИ ДАСТГИРИИ СОҲИБКОРИИ ИСТЕҲСОЛИИ ШАҲРИ ДУШАНБЕ»	12.11.2020	31.12.2025
25	КУМИТАИ РУШДИ САЙЁҲИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	09.02.2021	31.12.2025
26	АГЕНТИИ СОДИРОТИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	04.02.2021	31.12.2025
27	ҶСК «ТАВҲИДБОНК»	11.02.2021	31.12.2025
28	ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	01.10.2012	01.10.2042
29	ВАЗОРАТИ САНОАТ ВА ТЕХНОЛОГИЯҲОИ НАВИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025

30	ЧСК «АЛИФ БОНК»	15.02.2021	31.12.2025
31	КВД БОНКИ САНОАТИВУ СОДИРОТИИ ТОҶИКИСТОН "САНОАТСОДИРОТБОНК"	15.02.2021	31.12.2025
32	ВАЗОРАТИ КИШОВАРЗИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
33	ВАЗОРАТИ АДЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
34	ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОҶИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
35	ВАЗОРАТИ РУШДИ ИҚТИСОД ВА САВДОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
36	ВАЗОРАТИ ФАРҲАНГИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
37	КУМИТАИ ДАВЛАТИИ САРМОЯГУЗОРИ ВА ИДОРАИ АМВОЛИ ДАВЛАИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
38	ХАДАМОТИ АЛОҚАИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
39	ХАДАМОТИ ЗИДДИИНҲИСОРИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
40	АГЕНТИИ СУҒУРТАИ ИҶТИМОӢ ВА НАҒАҚАИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
41	АГЕНТИИ ЗАХИРАҲОИ МОДДИИ ДАВЛАТИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
42	АГЕНТИИ СТАНДАРТИЗАТСИЯ, МЕТРОЛОГИЯ, СЕРТИФИКАТСИЯ ВА НОЗИРОТИ САВДОИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
43	АГЕНТИИ ХАРИДИ МОЛ, КОР ВА ХИЗМАТРАСОНИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
44	АГЕНТИИ ХОҶАГИИ ҶАНГАЛИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
45	КУМИТАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
46	МАРКАЗИ ТАТҚИҚОТИ СТРАТЕГИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
47	АГЕНТИИ НАЗОРАТ ДАР СОҶАИ МАОРИФ ВА ИЛМИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
48	КУМИТАИ РУШДИ МАҲАЛИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
49	АГЕНТИИ ХИЗМАТИ ДАВЛАТИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
50	АГЕНТИИ НАЗОРАТИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯӢ ВА МУБОРИЗА БО КОРРУПСИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
51	АГЕНТИИ МАВОДИ НАШЪАОВАРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
52	АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025

53	ПАЛАТАИ ҲИСОБИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
54	МАРКАЗИ МИЛЛИИ ҚОНУНГУЗОРИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
55	ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	06.02.2014	БЕМҮҲЛАТ
56	ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	25.01.2016	БЕМҮҲЛАТ
57	ВАЗОРАТИ ЭНЕРГЕТИКА ВА ЗАХИРАҲОИ ОБИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	26.12.2012	БЕМҮҲЛАТ
58	КВД «ТОҶИКСУҒУРТА»	16.12.2010	БЕМҮҲЛАТ
59	КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	30.10.2012	БЕМҮҲЛАТ
60	ТАШКИЛОТИ ҲУҚУҚ ВА РУШДИ ҶОМЕЪАИ ДЕҲОТИ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	13.10.2018	БЕМҮҲЛАТ

Эзоҳ: донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон метавонанд дар асоси шартномаҳои ҳамкорӣ, ки байни вазоратҳо, корхонаву ташкилотҳо ва донишгоҳ баста шудааст, зерсохторҳо ва намояндагон онҳоро дар вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо ҳамчун пойгоҳи (объект) таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ интихоб намоянд. Дар ҳолати қабул нагардидани донишҷӯён аз тарафи намояндагони пойгоҳҳои (объект) таҷрибаомӯзӣ, бевосиба ба бахши таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбияти донишгоҳ муроҷиат намоянд.

Сардори бахши таҷрибаомӯзӣ ва рушди
касбияти донишгоҳ

Тел: +992 940 63 63 63

+992 915 30 66 66 (Ватсап, ИМО, Вайбер, Телеграм)

Суроғи элронӣ: Sulaymonzoda_sh@mail.ru

Шухрат Сулаймонзода